

### بررسی الگوهای ارتباطی پزشک - بیمار:

#### مطالعه موردی در بیمارستان شهید صدوقی یزد

#### روح اله عسکری<sup>۱\*</sup>، الهام طایفی<sup>۲</sup>، علی اکبرزاده مقدم<sup>۳</sup>، فریمه شمسی<sup>۴</sup>

۱- استادیار گروه مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی- دانشکده بهداشت - دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی- درمانی شهید صدوقی، یزد، ایران

۲- کارشناس مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی- دانشکده بهداشت - دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی- درمانی شهید صدوقی، یزد، ایران

۳- کارشناس مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی- دانشکده بهداشت - دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی- درمانی شهید صدوقی، یزد، ایران

۴- مربی گروه آمار و اپیدمیولوژی- دانشکده بهداشت - دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی- درمانی شهید صدوقی، یزد، ایران

ارتباط مناسب پزشک و بیمار باعث اعتماد بیماران، جلوگیری از مراجعات پی در پی آن‌ها به پزشکان متفاوت یا سرگردانی آن‌ها و بازتاب عمیق روانشناختی، رفتاری، زیستی، اجتماعی و نیز اقتصادی سرایت کننده به خانواده و جامعه را در پی دارد. این مطالعه با هدف تعیین الگوی غالب ارتباط پزشک و بیمار در بیماران مراجعه کننده به درمانگاه تخصصی و فوق تخصصی بقائی‌پور بیمارستان شهید صدوقی یزد در سال ۱۳۹۳ صورت پذیرفته است. مطالعه حاضر مطالعه‌ای توصیفی بوده که به صورت مقطعی در سال ۱۳۹۳ بر روی ۳۰۰ نفر از بیمارانی که برای اولین بار به دلیل بیماری اخیر خود به پزشکان درمانگاه تخصصی و فوق تخصصی بقائی‌پور وابسته به بیمارستان شهید صدوقی یزد مراجعه کرده بودند، انجام پذیرفت. داده‌ها با پرسشنامه محقق ساخته که شامل ۱۰ سؤال عمومی و ۱۹ سؤال نگرش سنجی بود گردآوری شد. روایی محتوای پرسشنامه توسط متخصصین و پایایی ثبات درونی آن با محاسبه ضریب آلفای کرونباخ (۰/۸۵) تأیید گردید. داده‌ها به کمک نرم افزار SPSS و با استفاده از آزمون مجدد کای و ضرایب همبستگی پیرسون و اسپیرمن، تجزیه و تحلیل شدند. مطابق با یافته‌های این مطالعه فراوانی الگوهای ارتباطی پزشک و بیمار به ترتیب این‌گونه نشان داده شد؛ الگوی راهنمایی- همکاری (۵۷/۳ درصد)، الگوی مشارکت فعال (۳۷/۷ درصد) و الگوی فعال- منفعل (۴/۷ درصد). بین نوع الگوی ارتباطی پزشک و بیمار با سن، سطح تحصیلات و طبقه اجتماعی تفاوت معنی‌داری مشاهده نشد، اما الگوی ارتباطی پزشک و بیمار بر اساس تخصص پزشک دارای تفاوت معنی‌داری بود و بین دو تخصص ارتوپدی و مغز و اعصاب تفاوت معنی‌داری وجود داشت (۰/۰۱۵)  $P$ . با توجه به این‌که الگوی ارتباطی راهنمایی- همکاری دارای بیش‌ترین فراوانی بود، لذا بیماران تا حدودی از وضعیت سلامتی خود آگاهی داشته و هم‌چنین، تمایل دارند که در فرآیند درمان نقش فعال‌تری داشته باشند. پزشکان نیز آشنایی نسبتاً خوبی با مهارت‌های ارتباطی با بیماران دارند و آن‌ها را در روند درمان مشارکت می‌دهند. ولی با توجه به این‌که موثرترین الگو در ارتباط پزشک و بیمار الگوی ارتباطی مشارکت متقابل می‌باشد، افزایش آگاهی بیماران از وضعیت سلامتی خود و تشویق آن‌ها برای مشارکت بیش‌تر در روند درمان و در نتیجه افزایش مسؤلیت می‌تواند اعتماد بین بیمار و پزشک، دستیابی به سطح سلامت بهتر را تسهیل نماید.

واژگان کلیدی: رابطه پزشک، بیمار، الگوی فعال، منفعل، الگوی راهنمایی، همکاری، الگوی مشارکت متقابل

\* Email: r.asqari@gmail.com